

j.nr. 1205900

[UDKAST]

**Forslag
til
Lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner
(Justeringer af udligningssystemet)**

§ 1

I lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 561 af 19. juni 2009, som ændret ved lov nr. 710 af 25. juni 2010, § 5 i lov nr. 1602 af 22. december 2010, § 3 i lov nr. 462 af 18. maj 2011, § 10 i lov nr. 592 af 14. juni 2011 og § 6 i lov nr. 1364 af 28. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, nr. 2, ændres ”2 pct.” til: ”1,5 pct.”.

2. I § 5, stk. 2, nr. 1, ændres ”18 pct.” til: ”19 pct.”.

3. I § 5, stk. 2, nr. 2, ændres ”17,5 pct.” til: ”16 pct.”.

4. § 5, stk. 2, nr. 3, affattes således:

”3) antallet af udlejede beboelseslejligheder eksklusive kollegieboliger og andelslejligheder med en vægt på 5 pct.,”

5. I § 5, stk. 2, nr. 6, ændres ”15 pct.” til: ”8 pct.”.

6. I § 5, stk. 2, nr. 7, ændres ”over 65 år” til: ”på 65 år og derover”.

7. I § 5, stk. 2, nr. 8, ændres ”10 pct.” til: ”8 pct.”.

8. I § 5, stk. 2, nr. 10, ændres ”2,5 pct.” til: ”3 pct.”.

9. § 5, stk. 11, nr. 11, ophæves og i stedet indsættes:

”11) antallet af 20-59 årige personer i arbejde, der forudsætter færdigheder på grundniveau med en vægt på 5 pct.,”

10. § 5, stk. 2, nr. 12, affattes således:

”12) den årlige nedgang i befolkningstallet i kommunen med en vægt på 2 pct. Nedgangen opgøres som:

- a) For kommuner med et samlet fald i befolkningen over de seneste 5 år opgøres nedgangen som summen af de årlige nedgange over en 5-årig periode,
- b) For kommuner, der ikke er omfattet af litra a, men som har haft en nedgang i befolkningen på mere end 0,5 pct. over de seneste 2 år, opgøres nedgangen som summen af de årlige nedgange over en 2-årig periode,”

- 11.** I § 5, *stk. 2*, indsættes som nr. 13:
”13) antallet af 0-15 årige børn af enlige forsørgere med en vægt på 4 pct., og”
- 12.** I § 5, *stk. 2*, indsættes som nr. 14:
”14) antallet af 0-17 årige børn, som er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange med en vægt på 2,5 pct.”
- 13.** I § 9, *nr. 2*, ændres ”2 pct.” til: ”1,5 pct.”.
- 14.** § 10, *stk. 2, nr. 3*, affattes således:
”3) antallet af udlejede beboelseslejligheder eksklusive kollegieboliger og andelslejligheder med en vægt på 8 pct.”
- 15.** I § 10, *stk. 2, nr. 4*, ændres ”10 pct.” til: ”8 pct.”.
- 16.** I § 10, *stk. 2, nr. 5*, ændres ”7,5 pct.” til: ”7 pct.”.
- 17.** I § 10, *stk. 2, nr. 7*, ændres ”10 pct. og” til: ”7 pct.,”.
- 18.** I § 10, *stk. 2, nr. 8*, indsættes efter ”5 pct.”: ”og”.
- 19.** I § 10, *stk. 2*, indsættes som nr. 9:
”9) antallet af 0-15 årige børn af enlige forsørgere med en vægt på 5 pct.”.
- 20.** I § 12, ændres to steder ”96,5 pct. af den tilsvarende landsgennemsnitlige forskel” til: ” den tilsvarende landsgennemsnitlige forskel”.
- 21.** I § 14, *stk. 4, 2. pkt.*, ændres ”den årlige tilskudsramme efter § 17 med fradrag af eventuelt uforbrugt tilskudsbeløb for beregningsåret og tidligere tilskudsår” til: ”et beløb svarende til statens andel af finansieringen af tilskuddet efter § 17”.
- 22.** § 17 ophæves, og i stedet indsættes:
”§ 17. Økonomi- og indenrigsministeren yder et årligt tilskud til kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer. Tilskudsrammen udgør 400 mio. kr. og reguleres fra og med 2014 med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.
Stk. 2. Kommunerne i hovedstadsområdet bidrager til finansiering af tilskuddet med 0,03 pct. af den enkelte kommunes beskatningsgrundlag. Den resterende del af tilskuddet efter *stk. 1* finansieres af det kommunale bloktilskud.”.
- 23.** § 19 affattes således:
”§ 19. Til kommuner i hovedstadsområdet, der har særlige økonomiske vanskeligheder, ydes et årligt tilskud. Samtlige kommuner i hovedstadsområdet bidrager hertil med 0,05 pct. af kommunernes beskatningsgrundlag. Hvis hele puljen for et tilskudsår ikke udbetales som tilskud efter 1. pkt., tilbagebetales det overskydende beløb til hovedstadsområdets kommuner i forhold til beskatningsgrundlaget.”.
- 24.** I § 20, *stk. 1*, indsættes som 4. pkt.:
”Fra tilskudsåret 2014 forhøjes tilskuddet med 15 mio. kr.”.

25. § 25 ophæves.

26. I § 26, stk. 1, nr. 1, indsættes efter ”grundværdier”: ”for henholdsvis produktionsjord og øvrige ejendomme”.

27. Overalt i loven ændres ”indenrigs- og socialministeren” til: ”økonomi- og indenrigsministeren”, ”Indenrigs- og socialministeren” til: Økonomi- og indenrigsministeren”, ”indenrigs- og socialministerens” til: ”økonomi- og indenrigsministerens”, ”Indenrigs- og Socialministeriet” til: ”Økonomi- og Indenrigsministeriet”, ”Indenrigs- og Socialministeriets” til: ”Økonomi- og Indenrigsministeriets” og ”Indenrigs- og sundhedsministeren” til: Økonomi- og indenrigsministeren”.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2012. Lovforslaget kan stadfæstes straks efter vedtagelsen.

Stk. 2. Lovens § 1 har virkning fra tilskudsåret 2013.

§ 3

Stk. 1. Økonomi- og indenrigsministeren kan i tilskudsåret 2013 yde et tilskud til de kommuner, som har et beregnet byrdefordelingsmæssigt tab som følge af denne lovs § 1, som overstiger 0,2 pct. af kommunens beskatningsgrundlag.

Stk. 2. Det beregnede byrdefordelingsmæssige tab efter stk. 1 fastsættes efter de på lovgivningstidspunktet beregnede konsekvenser. Tilskuddet efter stk. 1 fastsættes til den del af kommunens byrdefordelingsmæssige tab, som overstiger 0,2 pct. af kommunens beskatningsgrundlag. Tilskuddet finansieres af det kommunale bloktilskud.

§ 4

Stk. 1. I tilskudsårene 2013-2016 ydes et tilskud til de kommuner, der i 2012 har et beskatningsniveau over landsgennemsnittet, og som for 2013 gennemfører en skattenedsættelse.

Stk. 2. Tilskudsrammen udgør 187,5 mio. kr. for 2013, 125 mio. kr. for hvert af årene 2014 og 2015 og 62,5 mio. kr. for 2016.

Stk. 3. Tilskud efter stk. 1 fordeles af økonomi- og indenrigsministeren efter ansøgning fra kommunerne. Tilskuddet til den enkelte kommune kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet som følge af skattenedsættelsen i 2013, 50 pct. i 2014 og 2015 og 25 pct. i 2016.

Stk. 4. Hvis en kommune i perioden 2014-2016 forhøjer skatten, bortfalder tilskuddet til kommunen efter stk. 1.

Stk. 5. Hvis en kommune modtager tilskud efter stk. 1 som følge af en skattenedsættelse for 2013, medgår denne skattenedsættelse ikke i beregningen af kommunens skattenedsættelse efter §§ 8 og 9 i lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning i årene 2013-2017.

§ 5

Stk. 1. Tilskudsrammen efter § 16 udgør 400 mio. kr. for årene 2013 og 2014.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
2. *Hovedpunkter i lovforslaget*
  - 2.1. *Gældende ret*
  - 2.2. *Regeringens overvejelser og forslag*
3. *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*
4. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
5. *Administrative konsekvenser for borgerne*
6. *Miljømæssige konsekvenser*
7. *Forholdet til EU-retten*
8. *Hørte myndigheder og organisationer mv.*
9. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) og Enhedslisten indgik den 16. maj 2012 en aftale om justeringer i udligningssystemet. Partierne har drøftet behovet for justeringer i det kommunale tilskuds- og udligningssystem og er enige om at foretage en række justeringer i udligningssystemet.

Udligningen af kommunernes skattegrundlag og udgiftsbehov er en grundlæggende forudsætning for, at alle kommuner ved en rimelig beskatning kan tilvejebringe et serviceniveau, der imødekommer borgernes behov. Der lægges i den forbindelse vægt på, at udligningen af kommunernes udgiftsbehov skal være baseret på et retvisende grundlag, der afspejler kommunernes reelle udgiftspres og faktiske opgaver.

Udligningssystemet har været udsat for kritik fra nogle kommuner og grupperinger af kommuner. Kritikken af udligningen har især været rettet imod opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov. Efter nogle kommuners opfattelse har opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov ikke i tilstrækkelig grad afspejlet det faktiske socioøkonomiske udgiftspres i kommunen.

På den baggrund blev der i efteråret 2009 igangsat et arbejde om det kommunale udligningssystem i Økonomi- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg. Udvalgets arbejde var en opfølgning på udligningsreformen, primært med henblik på at vurdere muligheden for større præcision i udgiftsbehovsopgørelsen. Som følge af vidtgående ændringer i finansieringen af de kommunale opgaver på arbejdsmarkedsområdet, som blev vedtaget i december 2010 med virkning fra 2011, fik udvalget i december 2010 også til opgave at evaluere beskæftigelsestilskuddet og vurdere behovet for justeringer. Udvalget afgav i marts 2012 sin betænkning: "Kommunale udgiftsbehov og andre udlignings spørgsmål" (betænkning nr. 1533).

Det kommunale tilskuds- og udligningssystem indeholder en udligning af forskelle i kommunernes beskatningsgrundlag og udgiftsbehov. Udgiftsbehovet opgøres ud fra en række demografiske og

socioøkonomiske udgiftsbehovskriterier. Finansieringsudvalgets primære opgave har været at vurdere udgiftsbehovenes præcision og tekniske udformning, samt på baggrund af udvalgets analyser at opstille alternative mål for kommunernes udgiftsbehov.

Finansieringsudvalget har gennemført omfattende statistiske analyser - på basis af en række datakilder - af variationer i de faktiske kommunale udgifter opdelt på 12 udgiftsområder. Hensigten med analyserne er på statistisk baggrund at identificere kriterier, som kan anvendes til beregningen af de kommunale udgiftsbehov. Desuden indgår analyseresultaterne blandt de hensyn, som ligger til grund for fastsættelsen af disse kriteriers vægte. Udvalget har undersøgt 86 mulige kriterier, herunder en række forskellige varianter af nuværende og nye kriterier. I den forbindelse har udvalget inddraget forslag, kommentarer og kritik, som udvalget har modtaget fra kommunerne.

Desuden er der i overvejelserne om nye kriterier hentet inspiration i nogle gennemførte eksterne undersøgelser. Det drejer sig først om en undersøgelse om udsatte børnefamilier i Danmark med fokus på baggrundsforhold og flyttemønstre for udsatte familier. For det andet er der udarbejdet en særskilt rapport om de socioøkonomiske faktoreres betydning for kommunernes udgifter til dagpasning, skole og ældre. Rapporterne understøtter flere af de kriterier, som i dag anvendes i systemet, men har også givet anledning til overvejelser om nye, som har indgået i udvalgets analyser.

Udvalgets analyser og gennemgangen af kriterieafgrænsninger mv. viser, at præcisionen i udgiftsbehovsopgørelsen i en vis udstrækning vil kunne øges ved en justering af opgørelsen af eksisterende kriterier, samt at der er statistisk belæg for at tilføje enkelte nye kriterier og afskaffe et af de nuværende kriterier.

Det vurderes på denne baggrund, at der bør gennemføres en justering af udgiftsbehovsopgørelsen, som indebærer, at der tilføjes tre nye udgiftsbehovskriterier og foretages en ændret afgrænsning af fem af de eksisterende kriterier. Endvidere bør et af de eksisterende kriterier udgå, således at den samlede udgiftsbehovsopgørelse fremover vil blive baseret på 14 socioøkonomiske kriterier. I forbindelse med justeringen af kriterierne sker der også en tilpasning af kriteriernes indbyrdes vægte, som bruges til at sammenveje de enkelte kriterier til et samlet socioøkonomisk udgiftsbehov.

Samtidig foreslås der gennemført en tilpasning af indregningen af de afgiftspligtige grundværdier for produktionsjord i opgørelsen af det kommunale beskatningsgrundlag, så opgørelsen af beskatningsgrundlaget afspejler den faktiske skatteværdi af disse grunde.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

2.1. Gældende ret

Tilskuds- og udligningssystemet består af et bloktilskud samt en landsudligning, en hovedstadsudligning og en tilskudsordning for kommuner med højt strukturelt underskud.

Staten yder hvert år et bloktilskud til kommunerne. En del af bloktilskuddet går til at finansiere landsudligningsordningen og tilskudsordningen for kommuner med højt strukturelt underskud. Den resterende del af bloktilskuddet fordeles til kommunerne i forhold til indbyggertallet.

Formålet med udligningssystemet er at udligne forskelle i kommunernes økonomiske vilkår. Der er forskelle i kommunernes vilkår både på udgiftssiden og på indtægtssiden. Kommunernes vigtigste

indtægtskilder er indkomstskat og grundskyld. Men kommunernes indtægtsmuligheder er forskellige på grund af forskelle i befolkningens indkomster og forskelle i grundværdierne. På udgiftssiden er der forskelle i efterspørgslen efter de kommunale tilbud og ydelser. Disse forskelle skyldes i vidt omfang forskelle i befolkningens alderssammensætning og forskelle i den socioøkonomiske struktur i kommunen.

Til brug for udligningen opgøres den enkelte kommunes beskatningsgrundlag og udgiftsbehov. Beskatningsgrundlaget er et udtryk for kommunens beskatningsmuligheder og består af en sammenvejning af udskrivningsgrundlaget for indkomstskat og de afgiftspligtige grundværdier. Udgiftsbehovet er et udtryk for det udgiftspres, en kommune står over for som følge af befolkningens behov for kommunale tilbud og ydelser.

Landsudligningen omfatter alle landets kommuner og er bygget op omkring en udligning af forskelle mellem kommunernes strukturelle underskud, som er forskellen mellem en kommunes udgiftsbehov og kommunens beregnede skatteindtægter.

En kommunes udgiftsbehov udgøres af summen af kommunens aldersbestemte udgiftsbehov og kommunens socioøkonomiske udgiftsbehov. Det socioøkonomiske udgiftsbehov opgøres i henhold til lovens § 5 ud fra en sammenvejning af 12 forskellige udgiftsbehovskriterier. Disse kriterier skal tilsammen afspejle det udgiftspres, som kommunen er udsat for som følge af den socioøkonomiske struktur i kommunen. De enkelte kriterier er fastsat i loven, mens den mere præcise og tekniske afgrænsning af det enkelte kriterium er fastsat i en bekendtgørelse. De enkelte kriteriers vægt i forbindelse med sammenvejningen er ligeledes fastsat i loven.

Ud over den generelle udligningsordning, som omfatter alle landets kommuner, findes der en særlig hovedstadsudligning, som omfatter de 34 kommuner i hovedstadsområdet. Hovedstadsudligningen er baseret på de samme principper som landsudligningen, men det socioøkonomiske udgiftsbehov opgøres ud fra færre kriterier. I opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov i hovedstadsudligningen indgår der således kun 8 kriterier. Hovedstadsudligningen er en mellemkommunal udligningsordning. Det vil sige, at tilskuddet til de kommuner, der modtager tilskud, finansieres af bidrag fra de øvrige kommuner i hovedstadsområdet.

Tilskudsordningen for kommuner med højt strukturelt underskud omfatter de kommuner, hvor kommunens strukturelle underskud pr. indbygger overstiger 96,5 pct. af det landsgennemsnitlige strukturelle underskud. Dette tilskud finansieres som ovenfor nævnt af det statslige bloktilskud til kommunerne.

Systemet indeholder desuden nogle særlige tilskudsordninger med henblik på at kunne tage hensyn til særlige forhold, som ikke opfanges af det generelle udligningssystem. Det drejer sig om en pulje til særligt vanskeligt stillede kommuner, jf. § 16, en pulje til medfinansiering af projekter i særligt vanskeligt stillede kommuner, som modtager EU-tilskud, jf. § 17, og en pulje til kommuner i hovedstadsområdet med særlige økonomiske vanskeligheder, jf. § 19. Den sidstnævnte pulje efter § 19 finansieres af bidrag fra hovedstadskommunerne.

2.2. Regeringens overvejelser og forslag

Finansieringsudvalgets analyser af opgørelsen af det kommunale udgiftsbehov har vist, at der er en god sammenhæng mellem den nuværende opgørelse af udgiftsbehovet og de faktiske kommunale udgifter. Men udvalgets analyser har også vist, at præcisionen i udgiftsbehovsopgørelsen vil kunne

øges ved en justering af opgørelsen af nogle af de eksisterende kriterier, samt at der er statistisk belæg for at tilføje enkelte nye kriterier og afskaffe et andet.

Finansieringsudvalget har i sin betænkning opstillet en samlet model for opgørelsen af det kommunale udgiftsbehov. Denne model har en højere statistisk forklaringskraft end den nuværende model. Dette lovforslag bygger i vidt omfang på den model, som Finansieringsudvalget har opstillet.

Det regeringens vurdering, at der bør gennemføres en justering af udgiftsbehovsopgørelsen med henblik på at opnå større præcision. Udgiftsbehovsopgørelsen bør være så dækkende og præcis som muligt, så den bedst muligt afspejler det udgiftspress, den enkelte kommuner står overfor. Den foreslåede justering indebærer, at der tilføjes tre nye udgiftsbehovskriterier. Der er endvidere set på afgrænsningen af de eksisterende kriterier, og på den baggrund foreslås en ændret afgrænsning af fem af de eksisterende kriterier. Endvidere bør et af de eksisterende kriterier udgå, således at den samlede udgiftsbehovsopgørelse fremover vil blive baseret på 14 socioøkonomiske kriterier.

I forbindelse med justeringen af kriterierne sker der også en tilpasning af kriteriernes indbyrdes vægte, som bruges til af sammenveje de enkelte kriterier til et samlet socioøkonomisk udgiftsbehov.

Nye kriterier

Der foreslås indført to nye udgiftsbehovskriterier med henblik på at forbedre udgiftsbehovsopgørelsen i forhold til kommunernes udgifter til udsatte børn og unge. Det drejer sig om ”børn af enlige forsørgere” og ”børn, som er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange”.

Baggrunden for forslaget om indførelse af disse kriterier er bl.a. en rapport fra SFI om udsatte børnefamilier i Danmark, som Finansieringsudvalget har fået udarbejdet som led i udvalgets arbejde. Der peges i rapporten på, at den samlede andel af 0-17 årige, der anbringes, har været relativt stabil over en lang årrække, men at der er kommunale forskelle, idet andelen er faldet i bykommuner, men øget i land- og yderkommuner. Rapporten peger på, at særlige risikofaktorer hos familierne bl.a. er, hvis mødre ikke bor i kernefamilie, har et lavt uddannelsesniveau, er modtagere af overførselsindkomst, bor i udsat boligtype, samt hvis børnene/familien flytter meget.

Udvalgets analyser bekræfter i forlængelse heraf, at nye kriterier som antallet af ”børn af enlige forsørgere” samt antallet af ”børn, der er flyttet over en kommunegrænse mindst 3 gange” vil kunne forbedre forklaringen af kommunernes variation i udgifterne til bl.a. udsatte børn og unge. Det sidste understøttes særligt kraftigt i analyser, der fokuserer på forskelle i land- og yderkommunernes udgifter. Disse kriterier foreslås på den baggrund inddraget.

Med henblik på at forbedre sammenhængen mellem udgiftsbehovsopgørelsen og kommunernes beskæftigelsesudgifter foreslås indført et kriterium for lønmodtagere med kompetencer på grundniveau. Kriteriet opgøres som ”antallet af 20-59 årige personer i arbejde, der forudsætter færdigheder på grundniveau”. Det foreslåede kriterium supplerer det nuværende kriterium ”antal 25-49 årige uden erhvervsuddannelse” og forbedrer sammenhængen med kommunernes beskæftigelsesudgifter.

Endelig foreslås det, at kriteriet ”tabte leveår” udgår af de socioøkonomiske kriterier. Kriteriet udtrykker forskelle i befolkningens middellevetider i kommunerne opgjort som tabte leveår i forhold til kommunen med befolkningen med den højeste middellevetid. Baggrunden er, at udvalgets analyser ikke i tilstrækkelig grad vurderes at give belæg for at opretholde dette kriterium.

Ændrede kriterier

Det skal indledningsvis bemærkes, at de enkelte kriterier fastsættes i loven, men de mere detaljerede regler om opgørelse af det enkelte kriterium, herunder hvilke statistikker der anvendes, og hvordan kriteriet afgrænses i forhold til disse statistikker, fastsættes i en årlig bekendtgørelse.

Det indgår som nævnt i den foreslåede model for udgiftsbehovsopgørelsen, at der ud over de nye kriterier, jf. ovenfor, også foreslås en ændret afgrænsning af nogle af de eksisterende kriterier. En ændret afgrænsning af de eksisterende kriterier vil ikke i alle tilfælde forudsætte lovgivning, men vil i stedet fremgå af bekendtgørelsen, hvor de mere detaljerede regler om opgørelse af det enkelte kriterium fremgår. Nedenfor nævnes de foreslåede ændringer af de eksisterende kriterier.

Boligkriterierne

Der har været en kritik særligt af kriterierne vedr. boligmassen, som medvirker til at afspejle befolkningens socioøkonomiske profil. Det drejer sig om kriterierne ”det sammenvejede antal udlejede beboelseslejligheder og kollegielejligheder eksklusive andelslejligheder” og kriteriet ”antallet af familier i visse boligtyper”.

I det førstnævnte kriterium foreslås det at tage kollegieboliger ud og ikke vægte boligerne med huslejeprisniveauet. Baggrunden er, at kollegieboliger hovedsageligt bebos af studerende, som ikke nødvendigvis medfører en udgiftsbelastning for kommunen. Baggrunden for ikke at vægte med huslejeprisniveauet er, at huslejeprisundersøgelsen ikke længere opdateres, og at det vil være en forenkling af kriteriet. Endvidere viser Finansieringsudvalgets analyser, at der er en sammenhæng mellem en version af kriteriet, hvor kollegieboliger er udgået, og der ikke vægtes med huslejeprisniveauet, og variationer i kommunernes udgifter til boligstøtte.

I kriteriet ”antallet af familier i visse boligtyper” indgår blandt andet antal familier, som bor i privat udlejning uden mangler fra før 1920. Finansieringsudvalgets analyser viser, at der er en sammenhæng mellem antal familier i privat udlejning fra før 1920 i land- og yderkommuner og de kommunale udgifter på det specialiserede børneområde. Især i de større byer er der gennemført en omfattende renovering og byfornyelse af ældre boliger, og der kan være blevet en ændret beboersammensætning i disse boliger. På den baggrund og i lyset af de statistiske undersøgelser foreslås det at ændre opgørelsen af kriteriet, så antallet af familier i privat udlejning fra før 1920 kun indgår i kriteriet, såfremt boligen er beliggende i landdistrikter eller byer med mindre end 5.000 indbyggere.

Det anerkendes dog, at der er en sandsynlighed for, at der i byer og kommuner med få almene boliger og mange ældre private udlejningsboliger kan være en andel af den befolkningsgruppe, der i andre kommuner ville bo i almene boliger, som i disse kommuner i højere grad bor i ældre private udlejningsboliger.

Derfor beregnes i kriteriet et tillæg for kommuner med en særlig høj andel ældre privat udlejning i byer med mellem 5.000 og 100.000 indbyggere med en lav andel af almene boliger.

Tillægget opgøres således, at såfremt en kommune i byområder på mellem 5.000 og 100.000 indbyggere har et antal familier i ældre privat udlejning uden mangler, der overstiger 5 pct. af det samlede antal familier i kommunen – og en andel af familier i kommunens almene boliger, der er lavere end landsgennemsnittet, så kan den andel, der overstiger 5 pct., medregnes i opgørelsen af kriteriet. Dog kan maksimalt medregnes et ekstra antal familier svarende til forskellen mellem kommunens andel af familier i almene boliger og landsgennemsnittet.

Endvidere præciseres det, at ældreboliger ikke skal indgå i kriteriet, da kriteriets anvendelse ikke er begrundet i en sammenhæng med ældreområdet. Ældreboliger har endvidere hidtil indgået alene, hvis der var tale om almene boliger eller privat udlejede boliger, men ikke hvis der var tale om kommunalt ejede boliger. En sådan forskelsbehandling af forskellige ejerformer for ældreboliger vurderes ikke hensigtsmæssig.

Kriteriet vedrørende personer med lav indkomst

Formålet med kriteriet er, at det skal afspejle en udgiftsbelastning fra personer, som gennem flere år har haft en lav indkomst. Det foreslås at præcisere opgørelsen af kriteriet, så det kun omfatter personer, som har opholdt sig i landet i mindst 3 af de seneste 4 år. Baggrunden er, at der i den hidtidige statistik også har indgået nogle personer, der alene har opholdt sig i landet i et enkelt år f.eks. som au pair.

Da kriteriet endvidere opgøres ud fra ækvivalerede disponible indkomster (dvs., der tages højde for husstandens sammensætning), og der ses bort fra selvstændige og studerende uden børn, foreslås det også at se bort fra familiemedlemmer til selvstændige og studerende uden børn i kriteriets opgørelse. Endelig foreslås det at ændre betingelsen om, at mindst en person i familien skal være over 15 år, til at mindst en person i familien er fuldt skattepligtig (dvs. har boet i Danmark i hele året) og er over 14 år, hvilket er i overensstemmelse med Danmarks Statistiks metode til denne type opgørelser.

Udvalgets analyser viser, at en version af kriteriet "personer med lav indkomst" med ovenstående ændringer har en bedre sammenhæng med variationer i kommunernes udgifter på beskæftigelsesområdet end den hidtidige opgørelse af "personer med lav indkomst".

Nedgang i befolkningstallet

Formålet med kriteriet er at afspejle strukturelle problemstillinger i områder med befolkningstilbagegang. Det lå til grund for indførelsen af kriteriet, at det var det et mindre antal kommuner, primært i yderområder, som modtog tilskud efter kriteriet. Men som følge af forskydninger i flytte- og aldersstrukturer bl.a. i hovedstadsområdet, er en række øvrige kommuner, som ikke vurderes at have strukturelle problemer, blevet omfattet af kriteriet. Det vurderes således hensigtsmæssigt at stramme definitionen, så udfaldet af kriteriet i højere grad afspejler det oprindeligt tilsigtede.

Børn i familier med lav uddannelse

Formålet med kriteriet er primært at afspejle variationen i udgifterne på det specialiserede socialområde. Kriteriet er blevet kritiseret for bl.a. at omfatte studerende, som ikke indebærer et stort udgiftspres for kommunerne. Finansieringsudvalgets analyser bekræfter, at der er grundlag for ikke at medtage børn af studerende i kriteriet, og opgørelsen ændres derfor således, at personer under uddannelse fremover ikke vil indgå i kriteriet. Samtidig foreslås, at kun forældrenes (dvs. de voksne medlemmer af familien) uddannelsesniveau betragtes, således at der ses bort fra hjemmeboende søskendes uddannelsesniveau.

Justeret demografisk udgiftsbehovsopgørelse

Aldersopdelingen i den demografiske udgiftsbehovsopgørelse afspejler behovet for at skønne over udgiftstyngden for de enkelte aldersgrupper på de centrale kommunale opgaveområder. Den nuværende opgørelse indeholder nogle forholdsvis brede aldersgrupper, som består af 25-34 årige og 40-64 årige. Blandt andet henset til, at kommunerne set over en årrække har fået et større ansvar for

indkomstoverførslerne, foretages der en justering af disse brede aldersgrupper i 5 års aldersgrupper med henblik på at opnå en større detaljeringsgrad i udgiftsbehovsopgørelsen.

Ændret indregning af grundværdierne af produktionsjord i beskatningsgrundlaget

Det foreslås, at der gennemføres en justering af indregningen af værdien af produktionsjord i opgørelsen af det kommunale beskatningsgrundlag til brug for udligningen. Det skyldes, at skatteværdien af produktionsjord i de senere år er blevet gradvist nedsat. Det kommunale beskatningsgrundlag opgøres som det kommunale udskrivningsgrundlag for indkomstskat tillagt en procentdel af de afgiftspligtige grundværdier. Denne procentdel afspejler skatteværdien af de afgiftspligtige grundværdier i forhold til udskrivningsgrundlaget. I de senere år er der gennemført gradvise nedsættelser af grundskyldspromillen for produktionsjord. Det vil sige, at skatteværdien af produktionsjord er blevet gradvist nedsat i forhold til skatteværdien af øvrige ejendomme.

Det er på den baggrund relevant at justere indregningen af grundværdier i beskatningsgrundlaget, således at grundværdien af produktionsjord indregnes med en lavere procent end grundværdien for øvrige ejendomme.

Med henblik på at begrænse de byrdefordelmæssige forskydninger af denne justering foreslås det at justere grænsen for, hvornår en kommune bliver omfattet af ordningen med tilskud til kommuner med højt strukturelt underskud. I Finansieringsudvalgets rapport er det vist, at en forhøjelse af denne grænse i et vist omfang vil begrænse de byrdefordelmæssige forskydninger af en ændret indregning af skatteværdien af produktionsjord.

Ligeledes nedsættes vægten af rejsetidskriteriet i det demografiske udgiftsbehov fra 2 pct. til 1,5 pct. Nedsættelsen af vægten på dette kriterium medvirker ligeledes til at begrænse de byrdefordelmæssige virkninger af den ændrede indregning af skatteværdien af produktionsjord.

Ny social særtilskudspulje

Der oprettes en pulje til løsning af de sociale problemer, der er store i bestemte områder i landet, typisk i de større byer. Puljen udgør 400 mio. kr. årligt. Puljen skal bruges til tilskud til kommuner, som i visse dele af kommunen har en overrepræsentation af borgere med sociale problemer, herunder borgere uden bolig, med psykisk sygdom, problemer med misbrug mv., lav indkomst, høj arbejdsløshed, mange på førtidspension e.l. og/eller kriminalitetsproblemer. Puljen kan søges af alle landets kommuner, hvor der forekommer denne type problemer i større omfang.

Puljen finansieres dels af et bidrag fra hovedstadskommunerne, som udgør 0,03 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet og dels af bloktilskuddet.

Overgangstilskud

Der foreslås indført en overgangsordning for kommuner med tab på mere end 0,2 pct. af beskatningsgrundlaget. Overgangsordningen betyder, at virkningen indføres gradvist for de kommuner, som har de største tab på ændringen. Indfasningen sker ved, at der i 2013 ydes tilskud til kommuner med tab på over 0,2 pct. af beskatningsgrundlaget.

Overgangsordningen finansieres af bloktilskuddet til kommunerne.

Skattetilpasninger

Samtidigt med justeringen af udligningsordningen får kommunerne mulighed for en vis tilpasning af skatten. Der gives mulighed for, at kommuner kan sætte skatten op inden for en generel ramme på 250 mio. kr. i tilknytning til kommunernes budgetlægning for 2013.

For at skabe plads til dette indenfor et uændret beskatningsniveau for kommunerne under ét etableres for 2013 desuden en tilskudsordning for kommuner med et beskatningsniveau over gennemsnittet, der gennemfører en skattenedsættelse i 2013. Ordningen medvirker til, at kommunerne kan gennemføre skattenedsættelser inden for en ramme på 250 mio. kr. Tilskuddet finansieres af det kommunale bloktilskud.

Udgangspunktet er tilskudssatser svarende til 75 pct. af provenutabet i 2013, 50 pct. i 2014 og 2015 og 25 pct. i 2016. Kommunerne anmelder interesse i at modtage tilskud fra puljen i eftersommeren 2012. Hvis der er ønsker om skattenedsættelser ud over den forudsatte ramme på 250 mio. kr. må der fastsættes en grænse for, hvor store skattenedsættelser puljen kan finansiere. Denne grænse meddeles kommunerne.

Hvis en af de omfattede kommuner i perioden 2014-2016 igen forhøjer skatten, vil tilskuddet til kommunen bortfalde. Kommunen vil heller ikke i en periode på 5 år være omfattet af den såkaldte "frit lejde" bestemmelse, som fritager kommuner, der tidligere har nedsat skatten, for eventuelle individuelle sanktioner i forbindelse med en skattestigning.

Spørgsmålet om skattetilpasninger indgår i øvrigt i økonomiforhandlingerne mellem regeringen og KL.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Samlet set vil lovforslaget give anledning til visse byrdefordelingsmæssige forskydninger mellem kommunerne. Der er dog ingen kommuner, som forventes af få tab på over 0,4 pct. af beskatningsgrundlaget.

Lovforslaget indebærer primært en justering af opgørelsen af kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov. Den foreslåede justering sigter mod at etablere en mere retvisende opgørelse af det kommunale udgiftsbehov, så det i højere grad afspejler kommunernes reelle udgiftspres og faktiske opgaver.

Den foreslåede tilpasning af indregningen af grundværdierne for produktionsjord i det kommunale beskatningsgrundlag betyder, at disse grundværdier fremover vil blive indregnet med en lavere vægt svarende til deres reelle skatteværdi for kommunerne. Det medfører i sig selv visse byrdefordelingsmæssige forskydninger mellem kommunerne, men disse modvirkes i et vist omfang af en tilpasning af tilskudsordningen for kommuner med højt strukturelt underskud og en nedsættelse af vægten af det såkaldte rejsetidskriterium.

Endvidere oprettes der en ny pulje på 400 mio. kr. til kommuner, som i visse dele af kommunen har en overrepræsentation af borgere med sociale problemer. Puljen finansieres dels af bloktilskuddet og dels af bidrag fra kommunerne i hovedstadsområdet.

Finansieringen af bidraget fra hovedstadskommunerne til særtilskud omlægges. Hidtil har hovedstadskommunerne finansieret en pulje svarende til 0,07 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet. Bidraget hertil blev fordelt efter kommunernes andel af indbyggertallet. Fremover skal hovedstadskommunerne finansiere bidrag til særtilskudspuljer på i alt 0,08 pct. af

beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet. Bidraget hertil skal fremover fordeles efter kommunernes andel af beskatningsgrundlaget. Omlægningen af finansieringen betyder, at de kommuner i hovedstadsområdet, som har et højt beskatningsgrundlag, fremover skal finansiere en højere andel af særtilskudspuljerne.

I bilag 2 er vist en tabel, som illustrerer de byrdefordelingsmæssige forskydninger for den enkelte kommune af udligningsjusteringerne nævnt i § 1, nr. 1-20. I tabellens søjle 1 er de byrdefordelingsmæssige virkninger angivet for hver enkelt kommune i 1.000 kr., mens der i søjle 2 er vist de byrdefordelingsmæssige virkninger i procent af beskatningsgrundlaget i kommunen.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Lovforslaget er sendt i høring hos KL.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindreudgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Samlet set vil lovforslaget give anledning til visse byrdefordelingsmæssige forskydninger mellem kommunerne. Der er dog ingen kommuner, som forventes af få tab på over 0,4 pct. af beskatningsgrundlaget.	Ingen.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget indebærer en justering af den vægt, som kriteriet for den gennemsnitlige rejsetid til 2.000 indbyggere indregnes med i det samlede demografiske udgiftsbehov. Kriteriet vedrører den geografiske struktur og belyser afstande og yderområder i en kommune. Kriteriet tilgodeser specielt kommuner hvor borgerne bor spredt. Kriteriet har hidtil været indregnet med en vægt på 2 pct. På baggrund af Finansieringsudvalgets analyser og som led i de øvrige justeringer af systemet foreslås det, at vægten på dette kriterium nedsættes fra 2 til 1,5 pct. Det samme gælder for hovedstadsudligningen, jf. nr. 12 nedenfor.

Til nr. 2

Forslagets nr. 2, 3, 5, 7 og 8 vedrører en justering af vægtene for de socioøkonomiske kriterier i landsudligningen, og nr. 15, 16, og 17 vedrører en tilsvarende justering af vægtene i hovedstadsudligningen.

Dette lovforslag indebærer, at der i det socioøkonomiske udgiftsbehov i landsudligningen tilføjes 3 nye kriterier og ophæves et kriterium, således at det samlede socioøkonomiske udgiftsbehov frem-

over vil blive opgjort på grundlag af 14 kriterier mod hidtil 12. I det socioøkonomiske udgiftsbehov i hovedstadsudligningen tilføjes et nyt kriterium, så det socioøkonomiske udgiftsbehov her fremover opgøres på grundlag af 9 kriterier mod hidtil 8.

Tilføjjelsen af nye kriterier indebærer i sig selv, at der nødvendigvis må ske en vis tilpasning af vægtene for de eksisterende kriterier, således at der også kan tillægges en vis vægt til de nye kriterier. Endvidere sker der marginale justeringer af vægtene med henblik på, at det samlede socioøkonomiske udgiftsbehov bedst muligt skal afspejle den samlede udgiftsbelastning som følge af kommunens socioøkonomiske struktur.

Den eneste større ændring af de eksisterende vægte er nedsættelsen af vægten for kriteriet ”antallet af børn i familier med lav uddannelse”, hvor vægten foreslås nedsat fra 15 pct. til 8 pct. Kriteriet skal blandt andet afspejle udgiftsbelastningen fra udsatte børn og unge, og den foreslåede nedsættelse skal ses i sammenhæng med, at der foreslås indført to nye kriterier, som skal medvirke til at afspejle disse udgifter. Det drejer sig om kriterierne ”børn af enlige forsørgere” samt ”antallet af børn, der er flyttet over en kommunegrænse mindst 3 gange”, jf. nr. 10 og 11. De to nye kriterier foreslås at indgå med vægte på henholdsvis 4 pct. og 2,5 pct.

Til nr. 3

Der er tale om en justering af vægten for kriteriet ”antallet af 25-49 årige uden erhvervsuddannelse”. Vægten foreslås justeret fra 17,5 pct. til 16 pct. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2 ovenfor.

Til nr. 4

Forslaget indebærer en ændring af det kriterium i det socioøkonomiske udgiftsbehov, som særligt sigter mod at afspejle kommunernes udgifter til boligstøtte. Det nuværende kriterium er opgjort som antal udlejede beboelseslejligheder samt kollegieboliger eksklusiv andelslejligheder opdelt i grupper efter opførelsesåret og vægtes med en vægt for det gennemsnitlige huslejeprisniveau. Den foreslåede ændring indebærer, at kollegieboliger udgår af kriteriets opgørelse og at boligerne ikke vægtes med huslejeprisniveauet. Det indebærer at ældre boliger får mere vægt i kriteriets opgørelse.

Personer bosat i et kollegieboliger er i udgangspunktet ikke berettiget til boligstøtte, og kriteriet har til hensigt at kompensere kommunerne for udgifterne til boligstøtte. Baggrunden for ikke at vægte med huslejeprisniveauet er, at huslejeprisundersøgelsen ikke længere opdateres, og at det vil være en forenkling af kriteriet. Endvidere viser Finansieringsudvalgets analyser, at der er en sammenhæng mellem den nye version af kriteriet og variationer i kommunernes udgifter til boligstøtte.

Til nr. 5

Der er tale om en justering af vægten for kriteriet ”antallet af børn i familier med lav uddannelse”. Vægten foreslås justeret fra 15 pct. til 8 pct. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2 ovenfor.

Endvidere vil der blive foretaget en justering af opgørelsen af kriteriet. Kriteriet sigter mod at afspejle kommunernes udgifter til udsatte børn og unge, samt boligstøtte. Det nuværende kriterium er opgjort som antal børn mellem 0 og 16 år i familier, hvoraf familiemedlemmernes højeste uddannelsesniveau enten er grundskole eller uoplyst. Familier defineres ud fra Danmarks Statistiks E-familie-begreb, hvilket indebærer, at uddannelsesniveauet for hjemmeboende børn under 25 år har haft indflydelse på kriterieværdien. Justeringen af opgørelsen indebærer, at gruppen indsnævres ved at udelade hjemmeboende søskendes uddannelsesniveau fra opgørelsen, således at det kun er de

primære forsørgeres uddannelsesniveau, der har indflydelse på kriterieværdien. Endvidere udgår børn i familier, hvor de primære forsørgere er studerende.

Justeringen er baseret på analyserne i Finansieringsudvalgets betænkning nr. 1533, hvor det blev påvist, at en sådan ændring ville medføre, at kriteriet bedre kunne afspejle kommunernes udgifter til udsatte børn og unge-, samt boligstøtteområdet.

Til nr. 6

Der er tale om en redaktionel ændring, som præciserer den gældende bestemmelse. Kriteriet omfatter antallet af enlige på 65 år og derover. Præciseringen af bestemmelsen indebærer ingen ændringer i opgørelsen af kriteriet.

Til nr. 7

Der er tale om en justering af vægten for kriteriet ”antallet af personer med lav indkomst”. Vægten foreslås justeret fra 10 pct. til 8 pct. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2 ovenfor.

Endvidere vil der blive foretaget en justering af opgørelsen af kriteriet. Kriteriet sigter mod at afspejle kommunernes udgifter til beskæftigelse. Det nuværende kriterium er opgjort som antallet af 18-64 årige personer i kommunen, der i det seneste år og i mindst to af de foregående tre år (før det seneste år) har haft en ækvivaleret disponibel indkomst på mindre end 60 pct. af medianindkomsten på landsbasis samt en formue på under 10.000 kr. Studerende uden børn samt selvstændige eller medarbejdende ægtefæller udelades dog.

Justeringen af opgørelsen af kriteriet indebærer, at gruppen indsnævres ved, at familiemedlemmer til selvstændige og familiemedlemmer til studerende uden børn ikke medtages i opgørelsen. Der indføres endvidere en betingelse om, at personen skal have været bosat i Danmark i mindst 3 af de seneste 4 år, og at mindst en person i familien er fuldt skattepligtig og over 14 år.

Justeringen er baseret på analyserne i Finansieringsudvalgets betænkning nr. 1533, hvor det blev påvist, at en sådan ændring ville medføre at kriteriet bedre afspejler kommunernes udgifter til beskæftigelses- og udsatte børn og ungeområdet.

Til nr. 8

Der er tale om en justering af vægten for kriteriet ”antallet af indvandrere og efterkommere”. Vægten foreslås justeret fra 2,5 pct. til 3 pct. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2 ovenfor.

Til nr. 9

Forslaget indebærer, at der indføres et nyt kriterium ”lønmodtagere på grundniveau”, som opgøres som antal 20-59-årige personer med arbejde, der forudsætter færdigheder på grundniveau. Data er baseret på Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Kriteriet indføres med en vægt på 5 pct.

Kriteriet sigter primært mod at afspejle variationer i kommunernes udgifter til beskæftigelse og førtidspension. Kriteriet supplerer det nuværende kriterium ”personer uden erhvervsuddannelse”.

Baggrunden for forslaget er analyserne i Finansieringsudvalgets betænkning nr. 1533, hvor det blev påvist, at et sådan kriterium kan øge forklaringsgraden i de statistiske modeller, som forklarer variationer i kommunernes udgifter på områderne vedrørende beskæftigelse og førtidspension.

Til nr. 10

Forslaget indebærer en ændring af det kriterium i det socioøkonomiske udgiftsbehov, som særligt sigter mod at afspejle strukturelle problemstillinger i områder med befolkningstilbagegang. I det nuværende system opgøres kriteriet som summen af befolkningstilbagegangen i de år, hvor kommunen har oplevet en befolkningstilbagegang i de seneste 5 år.

Den foreslåede ændring indebærer, at kriteriet opgøres som:

- a) For kommuner med et samlet fald i befolkningen over de seneste 5 år opgøres nedgangen som summen af de årlige nedgange over en 5-årig periode,
- b) For kommuner, der ikke er omfattet af litra a, men som har haft en nedgang i befolkningen på mere end 0,5 pct. over de seneste 2 år, opgøres nedgangen som summen af de årlige nedgange over en 2-årig periode.

Baggrunden for forslaget er analyserne i Finansieringsudvalgets betænkning nr. 1533, hvor det blev konstateret, at som følge af forskydninger i flytte- og aldersstrukturer bl.a. i hovedstadsområdet er en række øvrige kommuner, som ikke vurderes at have strukturelle problemer, blevet omfattet af kriteriet. Det vurderes således hensigtsmæssigt at stramme definitionen, så kriteriet i højere grad afspejler det oprindeligt tilsigtede.

Til nr. 11

Forslaget indebærer, at der indføres et nyt kriterium ”børn af enlige forsørgere”. Kriteriet opgøres som antallet af 0-15-årige børn af enlige forsørgere. Kriteriet opgøres på grundlag af data fra Danmarks Statistiks statistik om enlige forsørgere, som modtager ordinært børnetilskud. Kriteriet indføres med en vægt på 4 pct. Kriteriet sigter primært mod at afspejle variationer i kommunernes udgifter til udsatte børn og unge, sundhed og administration.

Baggrunden for forslaget er analyserne i Finansieringsudvalgets betænkning nr. 1533, hvor det blev påvist, at en ny sammensætning af kriterier kan øge forklaringsgraden i de statistiske modeller, som forklarer variationer i kommunernes udgifter.

Til nr. 12

Forslaget indebærer, at der indføres et nyt kriterium ”børn, som er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange”. Kriteriet opgøres som antallet af 0-17 årige børn, som er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange i deres liv. Kriteriet opgøres ud fra Danmarks Statistiks befolkningsstatistik samt serviceregistret med bopælsændringer. Kriteriet indføres med en vægt på 2,5 pct. Kriteriet sigter primært mod at afspejle variationer i kommunernes udgifter til udsatte børn og unge.

Baggrunden for forslaget er analyserne i Finansieringsudvalgets betænkning nr. 1533, hvor det blev påvist, at et sådan kriterium kan øge forklaringsgraden af modeller, som forklarer variationer i kommunernes udgifter på områderne vedrørende udsatte børn og unge.

Til nr. 13

Der henvises til bemærkningerne til nr. 1. Forslaget indebærer en nedsættelse af vægten for rejsetidskriteriet i hovedstadsudligningen fra 2 pct. til 1,5 pct. i hovedstadsudligningen, svarende til den tilsvarende nedsættelse i landsudligningen.

Til nr. 14

Der er tale om en justering af kriteriet for udlejede beboelseslejligheder i hovedstadsudligningen. Kriteriet indgår både i landsudligningen og i hovedstadsudligningen. Der henvises til bemærkningerne til nr. 4, hvor den foreslåede justering af kriteriet er beskrevet.

Til nr. 15

Der er tale om en justering af vægten for kriteriet ”antallet af diagnosticerede psykiatriske patienter, der i en periode på 10 år har været i kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen”. Vægten foreslås justeret fra 10 pct. til 8 pct. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2 ovenfor.

Til nr. 16

Der er tale om en justering af vægten for kriteriet ”antallet af familier i visse boligtyper”. Vægten foreslås justeret fra 7,5 pct. til 7 pct. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2 ovenfor.

Endvidere vil der blive foretaget en justering af opgørelsen af kriteriet. Kriteriet er hidtil blevet opgjort som antallet af familier, der er bosiddende i alment boligbyggeri, privat udlejning med mangler, beboede sommerhuse eller privat udlejning uden mangler bygget før 1920.

Justeringen indebærer en præcisering af opgørelsen af almene boliger, således at der kun indgår almene boliger i opgørelsen, såfremt de pågældende boliger anvendes til almindelig beboelse. Endvidere udgår ældreboliger fra opgørelsen, hvilket sker ved anvendelse af statistik for modtagere af boligydelse målrettet lejere af ældreboliger. Endelig indgår ”privat udlejning uden mangler bygget før 1920” kun, hvis boligen er beliggende i landdistrikter eller i byer med færre end 5.000 indbyggere.

Det anerkendes dog, at der er en sandsynlighed for, at der i byer og kommuner med få almene boliger og mange ældre private udlejningsboliger kan være en andel af den befolkningsgruppe, der i andre kommuner ville bo i almene boliger, som i disse kommuner i højere grad bor i ældre private udlejningsboliger.

Derfor beregnes i kriteriet et tillæg for kommuner med en særlig høj andel ældre privat udlejning i byer med mellem 5.000 og 100.000 indbyggere med en lav andel af almene boliger.

Tillægget opgøres således, at såfremt en kommune i byområder på mellem 5.000 og 100.000 indbyggere har et antal familier i ældre privat udlejning uden mangler, der overstiger 5 pct. af det samlede antal familier i kommunen – og en andel af familier i kommunens almene boliger, der er lavere end landsgennemsnittet, så kan den andel, der overstiger 5 pct., medregnes i opgørelsen af kriteriet. Dog kan maksimalt medregnes et ekstra antal familier svarende til forskellen mellem kommunens andel af familier i almene boliger og landsgennemsnittet.

Endvidere præciseres det, at ældreboliger ikke skal indgå i kriteriet, da kriteriets anvendelse ikke er begrundet i en sammenhæng med ældreområdet. Ældreboliger har hidtil endvidere indgået alene, hvis der var tale om almene boliger eller private udlejningsboliger, men ikke hvis der var tale om kommunalt ejede boliger. En sådan forskelsbehandling af forskellige ejerformer for ældreboliger vurderes ikke hensigtsmæssig.

Der foretages en præcisering af opgørelsen af det antal ejerlejligheder, som ikke skal indgå i opgørelsen, således at opgørelsen ikke kun baseres på BBR-oplysninger om ejerlejlighedsnummer, men også er betinget af, at ejerlejligheden er beboet af ejeren.

Justeringen af kriteriet gælder både for landsudligningen og hovedstadsudligningen.

Baggrunden for forslaget er analyserne i Finansieringsudvalgets betænkning nr. 1533, hvor det blev påvist, at en sådan ændring ville medføre, at kriteriet bedre afspejler kommunernes udgifter til en række delområder.

Til nr. 17

Der er tale om en justering af vægten for kriteriet ”antallet af enlige over 65 år”. Vægten foreslås justeret fra 10 pct. til 7 pct. Der henvises til bemærkningerne til nr. 2 ovenfor.

Til nr. 18

Der er tale om en redaktionel ændring som følge af, at der i bestemmelsen tilføjes endnu et nr. efter nr. 8, som hidtil har været det sidste nr. i stk. 2. Derfor tilføjes der i slutningen af nr. 8: ”og”.

Til nr. 19

Forslaget indebærer, at der indføres et nyt kriterium ”børn af enlige forsørgere” i hovedstadsudligningen ligesom i landsudligningen. Der henvises til bemærkningerne til nr. 11.

Til nr. 20

Tilskudsordningen efter § 12 vedrører udligningstilskud til kommuner med højt strukturelt underskud. Efter den nuværende bestemmelse vil en kommune modtage tilskud efter denne ordning, hvis kommunens strukturelle underskud pr. indbygger er større end 96,5 pct. af det landsgennemsnitlige strukturelle underskud pr. indbygger.

Denne grænseværdi foreslås forhøjet fra 96,5 pct. til 100 pct. Således vil en kommuner fra og med 2013 modtage tilskud fra denne ordning, hvis kommunens strukturelle underskud pr. indbygger er højere end landsgennemsnittet.

Når der nu foreslås en forhøjelse af denne grænseværdi, skal det ses i sammenhæng med det samtidige forslag om at justere indregningen af grundværdierne for produktionsjord i opgørelsen af det kommunale beskatningsgrundlag, jf. nr. 26. Forslaget om at forhøje grænseværdien modvirker de byrdefordelingsmæssige forskydninger ved den ændrede indregning af grundværdierne for produktionsjord.

I udligningsaftalen fra 2009 var det således en forudsætning for at ændre indregningen af produktionsjord, at det kunne ske uden utilsigtede byrdefordelingsmæssige forskydninger. I aftalen af 17. marts 2009 mellem Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre, som har ligget til grund for Finansieringsudvalgets netop afsluttede arbejde, fremgik således følgende:

”Endvidere er der enighed om, at der i udligningen så vidt muligt bør tages højde for, at produktionsjord har en lavere værdi som beskatningsgrundlag end anden jord. Selv om den økonomiske virkning af dette forhold allerede indgik i de beregninger, der lå til grund for finansieringsreformen,

vil det være hensigtsmæssigt at indpasse en sådan indregning i systemet, når det på et eventuelt senere tidspunkt kan ske uden utilsigtede byrdefordelingsmæssige forskydninger.”

Det kan supplerende oplyses, at fastsættelse af grænseværdien svarende til landsgennemsnittet også indebærer, at systemet forenkles og gøres mere gennemsigtigt. I dette tilfælde vil det således være muligt også at præsentere udligningen, så det er synligt hvilke beløb, der flyttes mellem kommuner. Dette har bl.a. været et ønske fra en del kommuner.

Til nr. 21

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at den hidtidige § 17 ophæves, og at der etableres en ny tilskudspulje til kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer, jf. nr. 22 nedenfor.

Den hidtidige tilskudspulje efter § 17 blev finansieret gennem en tilsvarende nedsættelse af bloktilskuddet til kommunerne. Denne nedsættelse fremgik af § 14, stk. 4. Som en konsekvens af, at den hidtidige § 17 foreslås ophævet, skal denne bestemmelse i § 14, stk. 4, tilsvarende ophæves.

Der foreslås samtidig en ny § 17, som indebærer en ny tilskudspulje til kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer. Denne pulje finansieres dels af bidrag fra kommunerne i hovedstadsområdet, og dels af et bidrag fra staten, som finansieres gennem en tilsvarende nedsættelse af bloktilskuddet. Derfor indsættes er i § 14, stk. 4, en bestemmelse om, at bloktilskuddet reduceres svarende til statens bidrag til denne tilskudspulje.

Til nr. 22

Den hidtidige bestemmelse i § 17 foreslås ophævet. Bestemmelsen indebar en særtilskudspulje til særligt vanskeligt stillede kommuner til kommunernes medfinansiering af projekter, som modtog EU-tilskud. Puljen udgør for 2012 21,4 mio. kr.

Baggrunden er, at systemet bør fremstå så enkelt og gennemsigtigt som muligt, samt at der bør undgås unødigt administration i kommunerne. Som en følge heraf foreslås den årlige afsættelse af særskilte puljer vedr. medfinansiering af EU-tilskud afskaffet med henblik på, at midlerne tilføres bloktilskuddet.

Samtidig foreslås det, at der oprettes en pulje til løsning af de sociale problemer, der er store i bestemte områder i landet, typisk i de større byer. Puljen fastlægges til 400 mio. kr. årligt og finansieres dels af bidrag fra kommunerne i hovedstadsområdet og dels af det kommunale bloktilskud. Bidraget fra hovedstadskommunerne finansieres på samme måde som bidraget til den såkaldte § 19-pulje, dvs. som en andel af den enkelte kommunes beskatningsgrundlag. Bidraget til den foreslåede pulje svarer til 0,03 pct. af beskatningsgrundlaget i for kommunerne i hovedstadsområdet.

Puljen skal bruges til tilskud til kommuner, som i visse dele af kommunen har en overrepræsentation af borgere med sociale problemer, herunder borgere uden bolig, med psykisk sygdom, problemer med misbrug mv., lav indkomst, høj arbejdsløshed, mange på førtidspension eller lignende og/eller kriminalitetsproblemer. Puljen kan søges af alle landets kommuner, hvor der forekommer denne type problemer i større omfang. Økonomi- og Indenrigsministeriet vil søge at tilvejebringe et datagrundlag, der på sogneniveau eller lignende kan beskrive nogle socioøkonomiske karakteristika inden for delområder af kommunen.

Der kan gives midler fra puljen i et flerårigt perspektiv.

Tilskud fra puljen kan indgå i finansieringen af aftaler om udviklingspartnerskaber. Økonomi- og indenrigsministeren har i dag fireårige udviklingsaftaler om flerårigt særtilskud med et antal kommuner, der opfylder visse kriterier, der afspejler kommunernes udgiftspres og strukturelle problemstillinger. Der er enighed om at videreføre dette koncept som udviklingspartnerskaber. Udviklingspartnerskaberne, som antages at løbe over tre-fire år, kan for et begrænset antal – antagelig femseks - kommuner medvirke til at understøtte formålene med såvel den generelle særtilskudspulje som den sociale særtilskudspulje. Afhængigt af partnerskabsaftalernes konkrete indhold kan disse finansieres fra den generelle særtilskudspulje, den sociale særtilskudspulje eller ved en kombination.

Partnerskaber finansieret af den generelle særtilskudspulje kan omfatte kommunale initiativer til en samlet set bedre økonomisk balance samt fremme af udvikling og nye arbejdspladser i kommunen, hvilket vil kunne indgå i udmålingen af tilskud. Kriterierne for det begrænsede antal kommuner, der kan indgå et udviklingspartnerskab, skal tage højde for, at der er tale om økonomisk vanskeligt stillede kommuner, der har vedvarende strukturelle udfordringer, herunder kan være beliggende i et tyndt befolket område. Partnerskaber finansieret af den sociale særtilskudspulje sigter på kommunernes strategi i forhold til at forebygge sociale problemer og mindske de sociale problemer, som borgerne har. Partnerskaberne kan hente finansiering fra begge puljer.

Til nr. 23

Det samlede bidrag fra hovedstadskommunerne til særtilskud foreslås forhøjet fra de nuværende 0,07 pct. af beskatningsgrundlaget i hovedstadsområdet til 0,08 pct. Heraf foreslås det, at de 0,03 pct. medgår til finansiering af den nye pulje efter § 17 til kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer, jf. nr. 22 ovenfor. De resterende 0,05 pct. går til finansiering af den hidtidige særtilskudspulje til kommuner i hovedstadsområdet med særlige økonomiske problemer.

Det foreslås samtidig, at fordelingsnøglen ændres, så bidraget ydes efter kommunens andel af beskatningsgrundlaget i hovedstadsområdet frem for efter kommunens andel af indbyggertallet.

Til nr. 24

Det foreslås, at statens generelle tilskud til kommuner med mindre øer fra og med 2014 forøges med i alt 15 mio. kr.

Tilskuddet efter § 20 ydes som et generelt tilskud til kommuner med mindre øer begrundet i deres særlige ø-udgifter, herunder færgedriften.

Det samlede ø-tilskud for 2012 udgør 88,4 mio. kr. og fordeles i dag efter følgende fordelingsnøgle, jf. § 20, *Stk. 3*:

- 1) 53,3 mio. kr. fordeles efter den tidligere driftsstøtte fra staten og amterne for årene 1998-2002 samt til kompensation vedrørende lønsumsafgift.
- 2) 12,4 mio. kr. fordeles således, at Kalundborg Kommune modtager 2,7 mio. kr., Slagelse Kommune modtager 1,7 mio. kr., Lolland Kommune modtager 3,6 mio. kr., Faaborg-Midtfyns Kommune modtager 1,0 mio. kr., Langeland Kommune modtager 0,4 mio. kr. og Skive Kommune modtager 3,0 mio. kr.

3) 5,6 mio. kr. fordeles som grundtilskud, således at øer med mindre end 50 indbyggere modtager 150.000 kr., øer med mellem 50 og 200 indbyggere modtager 250.000 kr. og øer med mere end 200 indbyggere modtager 300.000 kr.

4) Af resttilskuddet fordeles 45 pct. forholdsmæssigt efter folketal, 50 pct. forholdsmæssigt efter sejlafstand i km og 5 pct. efter øernes areal.

Som led i udmøntningen af *Aftalen om justeringer i udligningssystemet* vil der med virkning fra 2014 blive gennemført en modernisering af tilskudsfordelingen for kommuner med mindre øer. Moderniseringen vil indebære en justering af den nuværende fordelingsnøgle, som indgår i beregningen af driftsstøttemidlerne. Den ændrede fordelingsnøgle relaterer sig primært til punkt 1) og eventuelt 2) ovenfor.

Forhøjelsen kan bruges til finansiering af f.eks. gratis godstransport, gratis persontransport i turistydelsesæsonen (april og september) samt etablering af et færgesekretariat.

Oprettelsen af et fælles færgesekretariat for kommunerne med de mindre øer, indgik som en anbefaling i udvalgsrapporten om organiseringen af færgedriften til de mindre øer fra 2011. Sekretariatet skal bidrage til at skabe en videndelings- og rådgivningsfunktion og til indhøstning af de stordriftsfordele og effektiviseringsgevinster, som udvalgsundersøgelsen indikerede, er til stede på området. Gevinster, der bl.a. vil kunne indhentes gennem fælles indkøbsaftaler f.eks. af brændstof.

Spørgsmålet om tilskudsfordelingen vil blive drøftet i Finansieringsudvalget, hvor KL deltager, og spørgsmålet om færgesekretariat vil blive drøftet med KL og de berørte kommuner.

Til nr. 25

Bestemmelsen i § 25 foreslås ophævet. Bestemmelsen indeholder en særlig reguleringsmekanisme, som indebærer, at hvis væksten i hovedstadsområdet opgjort samlet over en periode overstiger væksten i det øvrige land med 1 procentpoint, så forøges udligningsniveauet i landsudligningen med 1 procentpoint. Ordningen er asymmetrisk, således, at uanset at væksten i hovedstadsområdet samlet siden faktisk har været 2,9 procent lavere end i resten af landet, så nedsættes udligningsniveauet ikke i landsudligningen. Bestemmelse blev indført ved finansieringsreformen i 2006 og foreslås nu afskaffet.

Til nr. 26

Den foreslåede bestemmelse indebærer en justering af definitionen af det beskatningsgrundlag, der indgår i den kommunale udligning. Efter de gældende regler i udligningslovens § 26, nr. 1, opgøres en kommunes beskatningsgrundlag som kommunens udskrivningsgrundlag tillagt en af økonomi- og indenrigsministeren fastsat andel af de afgiftspligtige grundværdier.

Den nævnte andel af de afgiftspligtige grundværdier afspejler skatteværdien af de afgiftspligtige grundværdier i forhold til udskrivningsgrundlaget. I de senere år er der gennemført gradvise nedsættelser af grundskyldspromillen for produktionsjord. Senest er grundskyldspromillen for produktionsjord med virkning fra 2011 blevet yderligere nedsat med 5,1 promillepoint.

Grundskyldspromillen for øvrige ejendomme fastsættes af kommunalbestyrelsen i intervallet 16-34 promille. Efter den seneste nedsættelse af grundskyldspromillen for produktionsjord skal denne promille være 14,8 promillepoint lavere end grundskyldspromillen for øvrige ejendomme, dog højst

7,2 promille. Det vil sige, at grundskyldspromillen for produktionsjord vil ligge i intervallet 1,2 – 7,2 promille.

Skatteværdien af produktionsjord er således blevet gradvist mindre i forhold til skatteværdien af øvrige ejendomme.

På den baggrund foreslås det, at der ved indregningen af de afgiftspligtige grundværdier i det kommunale beskatningsgrundlag differentieres mellem grundværdier for øvrige ejendomme og grundværdier for produktionsjord. Det indebærer, at der ikke som hidtil kun fastsætter en procentsats for indregning af de afgiftspligtige grundværdier, men i stedet fastsætter en sats for indregning af de afgiftspligtige grundværdier for øvrige ejendomme og en anden sats for indregningen af de afgiftspligtige grundværdier for produktionsjord.

Med henblik på at begrænse de byrdefordelingsmæssige forskydninger af denne justering foreslås det samtidigt at justere grænsen for, hvornår en kommune bliver omfattet af ordningen med tilskud til kommuner med højt strukturelt underskud, jf. nr. 20 ovenfor.

Til nr. 27

Der er tale om en redaktionel ændring. Lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner har tidligere været under det daværende Indenrigs- og Socialministeriums ressort, men er nu under Økonomi- og Indenrigsministeriet. Den foreslåede redaktionelle ændring afspejler dette, så Indenrigs- og Socialministeriet overalt i loven ændres til Økonomi- og Indenrigsministeriet i alle de bøjninger, det måtte forekomme.

Til § 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2012 og har virkning fra og med tilskudsåret 2013. Da Folketingets behandling af lovforslaget vil ligge forholdsvis tæt på ikrafttrædelsestidspunktet, foreslås det, at lovforslaget kan stadsfæstes straks efter vedtagelsen.

Til § 3

Det indgik i den politiske aftale om en justering af udligningssystemet, at der skulle etableres en overgangsordning for de kommuner, som havde et tab på mere end 0,2 pct. af kommunens beskatningsgrundlag. Den foreslåede bestemmelse i § 3 udmønter denne del af aftalen.

Overgangsordningen indebærer, at de kommuner, der har et beregnet byrdefordelingsmæssigt tab som følge af de foreslåede ændringer i udligningssystemet, som overstiger 0,2 pct. af kommunens beskatningsgrundlag, modtager et tilskud i 2013 svarende til den del af tabet, der overstiger grænseværdien på 0,2 pct. af beskatningsgrundlaget.

De beregnede byrdefordelingsmæssige tab til brug for opgørelse af overgangstilskuddet beregnes en gang for alle på lovgivningstidspunktet. Beregningerne tager udgangspunkt i de beregnede byrdefordelingsmæssige konsekvenser angivet i bilag 2 med tillæg af en beregning af et ændret bidrag fra hovedstadsområdet kommuner i henhold til § 1, nr. 22 og 23. Beregningen af overgangstilskuddet fremgår af bilag 3.

Overgangstilskuddet finansieres af det kommunale bloktilskud.

Til § 4

Det foreslås, at der samtidigt med justeringen af udligningsordningen skal gives kommunerne mulighed for en vis tilpasning af skatten. Regeringen er indstillet på at kommunerne kan sætte skatten op inden for en generel ramme på 250 mio. kr. i tilknytning til kommunernes budgetlægning for 2013.

For at skabe plads til dette indenfor et uændret beskatningsniveau for kommunerne under ét etableres for 2013 desuden en tilskudsordning for kommuner med et beskatningsniveau over gennemsnittet, der gennemfører en skattenedsættelse i 2013. Ordningen medvirker til, at kommunerne kan gennemføre skattenedsættelser inden for en ramme på 250 mio. kr. Tilskuddet finansieres af det kommunale bloktilskud.

Udgangspunktet er tilskudssatser svarende til 75 pct. af provenutabet i 2013, 50 pct. i 2014 og 2015 og 25 pct. i 2016. Kommunerne anmelder interesse i at modtage tilskud fra puljen i eftersommeren 2012. Hvis der er ønsker om skattenedsættelser ud over den forudsatte ramme på 250 mio. kr., må der fastsættes en grænse for, hvor store skattenedsættelser puljen kan finansiere. Denne grænse meddeles kommunerne således, at kommunerne får kendskab til det minimumstilskud der vil kunne ydes til en skattenedsættelse inden budgetvedtagelsen.

Hvis en af de omfattede kommuner i perioden 2014-2016 igen forhøjer skatten, vil tilskuddet til kommunen bortfalde. Kommunen vil heller ikke i en periode på 5 år være omfattet af den såkaldte "frit lejde" bestemmelse, som fritager kommuner, der tidligere har nedsat skatten, for eventuelle individuelle sanktioner i forbindelse med en skattestigning.

Spørgsmålet om skattetilpasninger indgår i øvrigt i økonomiforhandlingerne mellem regeringen og KL.

Til § 5

Det foreslås, at særtilskudspuljen efter § 16 fortsat skal være særligt forhøjet i forhold til det niveau på 175,8 mio. kr., som fremgår af loven. Partierne bag aftalen om justering af udligningen er enige om, at særtilskudspuljen fastsættes til 400 mio. kr. årligt i 2013 og 2014, mens aftalen indføres. Herefter fastsættes særtilskudspuljens størrelse efter normal praksis som led i regeringens forhandlinger med KL om kommunernes økonomi for det efterfølgende år. Puljen kan som hidtil søges af såvel kommuner med aktuelle som mere vedvarende økonomiske udfordringer.

Der er enighed mellem partierne om, at der skal tilstræbes en hurtig proces for udmelding af særtilskud, i forlængelse af de seneste års praksis.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

Kapitel 1 *Lovens område*

§ 1

I lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 561 af 19. juni 2009, som ændret ved lov nr. 710 af 25. juni 2010, § 5 i lov nr. 1602 af 22. december 2010, § 3 i lov nr. 462 af 18. maj 2011, § 10 i lov nr. 592 af 14. juni 2011 og § 6 i lov nr. 1364 af 28. december 2011, foretages følgende ændringer:

- § 4.** En kommunes aldersbestemte udgiftsbehov beregnes som summen af
- 1) kommunens indbyggertal i nærmere fastsatte aldersgrupper, jf. § 31, ganget med en beregnet gennemsnitsomkostning og
  - 2) den gennemsnitlige rejsetid til 2.000 indbyggere, dog højst kommunens indbyggertal, ganget med kommunens indbyggertal og med et enhedsbeløb. Enhedsbeløbet opgøres som 2 pct. af den del af de samlede kommunale nettodrifts- og anlægsudgifter, som henregnes til de aldersbestemte udgiftsbehov, jf. § 3, stk. 2, divideret med det samlede indbyggertal i hele landet.
- § 5.** Det socioøkonomiske udgiftsbehov pr. indbygger efter § 3, stk. 1, opgøres som et landsgennemsnitligt beløb pr. indbygger ganget med et beregnet socioøkonomisk indeks for den enkelte kommune, jf. stk. 2. Det landsgennemsnitlige beløb pr. indbygger beregnes ud fra udgiftsandelen efter § 3, stk. 2, divideret med indbyggertallet i hele landet.
- Stk. 2.* En kommunes socioøkonomiske indeks efter stk. 1 beregnes som forholdet mellem henholdsvis summen af kommunens vægtede andele af følgende kriterier i hele landet og kommunens andel af indbyggertallet i hele landet:
- 1) Antallet af 20-59-årige uden beskæftigelse ud over 5 pct. af antallet af 20-59-årige i kommunen opgjort som det største antal ba-

1. I § 4, nr. 2, ændres ”2 pct.” til: ”1,5 pct.”.

2. I § 5, stk. 2, nr. 1, ændres ”18 pct.” til: ”19 pct.”.

3. I § 5, stk. 2, nr. 2, ændres ”17,5 pct.” til: ”16 pct.”.

4. § 5, stk. 2, nr. 3, affattes således:
”3) antallet af udlejede beboelseslejligheder eksklusive kollegieboliger og andelslejligheder med en vægt på 5 pct.”

seret på en opgørelse i beregningsåret eller baseret på en opgørelse i året 3 år forud for beregningsåret med en andel på 18 pct.,

2) antallet af 25-49-årige uden erhvervsuddannelse med en andel på 17,5 pct.,

3) det sammenvejede antal af udlejede beboelseslejligheder og kollegielejligheder eksklusive andelslejligheder med en vægt på 5 pct.,

4) antallet af diagnosticerede psykiatriske patienter, der i en periode på 10 år har været i kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen, med en vægt på 5 pct.,

5) antallet af familier i visse boligtyper med en vægt på 15 pct.,

6) antallet af børn i familier med lav uddannelse med en vægt på 15 pct.,

7) antallet af enlige over 65 år med en vægt på 2,5 pct.,

8) antallet af personer med lav indkomst med en vægt på 10 pct.,

9) antallet af udviklingshæmmede personer på 65 år og derunder og antallet af 20-59-årige personer uden for arbejdsstyrken med øvrige handicap med en vægt på 5 pct.,

10) antallet af indvandrere og efterkommere med en vægt på 2,5 pct.,

11) beregnet antal tabte leveår opgjort i forhold til den kommune, hvis indbyggere har den højeste middellevetid, med en vægt på 2,5 pct. og

12) den årlige nedgang i befolkningstallet i kommunen opgjort over en 5-årig periode med en vægt på 2 pct.

§ 9. En kommunes aldersbestemte udgiftsbehov, jf. § 8, stk. 1, til brug for hovedstadsudligningen beregnes som summen af

- 1) kommunens indbyggertal i nærmere fastsatte aldersgrupper, jf. § 31, ganget med en beregnet gennemsnitsomkostning og
- 2) den gennemsnitlige rejsetid til 2.000 indbyggere ganget med kommunens indbygger-

5. I § 5, stk. 2, nr. 6, ændres ”15 pct.” til: ”8 pct.”.

6. I § 5, stk. 2, nr. 7, ændres ”over 65 år” til: ”på 65 år og derover”.

7. I § 5, stk. 2, nr. 8, ændres ”10 pct.” til: ”8 pct.”.

8. I § 5, stk. 2, nr. 10, ændres ”2,5 pct.” til: ”3 pct.”.

9. § 5, stk. 11, nr. 11, ophæves og i stedet indsættes:

”11) antallet af 20-59 årige personer i arbejde, der forudsætter færdigheder på grundniveau med en vægt på 5 pct.”

10. § 5, stk. 2, nr. 12, affattes således:

”12) den årlige nedgang i befolkningstallet i kommunen med en vægt på 2 pct. Nedgangen opgøres som:

- c) For kommuner med et samlet fald i befolkningen over de seneste 5 år opgøres nedgangen som summen af de årlige nedgange over en 5-årig periode,
- d) For kommuner, der ikke er omfattet af litra a, men som har haft en nedgang i befolkningen på mere end 0,5 pct. over de seneste 2 år, opgøres nedgangen som summen af de årlige nedgange over en 2-årig periode.”

11. I § 5, stk. 2, indsættes som nr. 13:

”13) antallet af 0-15 årige børn af enlige forsørgere med en vægt på 4 pct., og”

12. I § 5, stk. 2, indsættes som nr. 14:

”14) antallet af 0-17 årige børn, som er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange med en vægt på 2,5 pct.”

13. I § 9, nr. 2, ændres ”2 pct.” til: ”1,5 pct.”.

tal og med et enhedsbeløb. Enhedsbeløbet opgøres som 2 pct. af den del af de samlede kommunale nettodrifts- og anlægsudgifter i hovedstadsområdet, som henregnes til de aldersbestemte udgiftsbehov, jf. § 8, stk. 2, divideret med det samlede indbyggertal i hovedstadsområdet.

§ 10. Det socioøkonomiske udgiftsbehov pr. indbygger efter § 8, stk. 1, opgøres som et gennemsnitligt beløb pr. indbygger ganget med et beregnet socioøkonomisk indeks for den enkelte kommune, jf. stk. 2. Det gennemsnitlige beløb pr. indbygger i hovedstadsområdet beregnes ud fra udgiftsandelen efter § 8, stk. 2, divideret med indbyggertallet i hovedstadsområdet.

Stk. 2. En kommunes socioøkonomiske indeks efter stk. 1 beregnes som forholdet mellem henholdsvis summen af kommunens vægtede andele af følgende kriterier i hovedstadsområdet og kommunens andel af indbyggertallet i hovedstadsområdet:

- 1) Antallet af 20-59-årige uden beskæftigelse ud over 5 pct. af antallet af 20-59-årige i kommunen opgjort som det største antal baseret på en opgørelse i beregningsåret eller baseret på en opgørelse i året 3 år forud for beregningsåret, med en andel på 10 pct.,
- 2) antallet af 25-49-årige uden erhvervsuddannelse med en andel på 25 pct.,
- 3) det sammenvejede antal af udlejede beboelseslejligheder og kollegielejligheder eksklusive andelslejligheder med en vægt på 7,5 pct.,
- 4) antallet af diagnosticerede psykiatriske patienter, der i en periode på 10 år har været i kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen, med en vægt på 10 pct.,
- 5) antallet af familier i visse boligtyper med en vægt på 7,5 pct.,
- 6) antallet af børn i familier med lav uddannelse med en vægt på 25 pct.,
- 7) antallet af enlige over 65 år med en vægt på 10 pct. og
- 8) antallet af indvandrere og efterkommere med en vægt på 5 pct.

14. § 10, stk. 2, nr. 3, affattes således:

”3) antallet af udlejede beboelseslejligheder eksklusive kollegieboliger og andelslejligheder med en vægt på 8 pct.”

15. I § 10, stk. 2, nr. 4, ændres ”10 pct.” til: ”8 pct.”.

16. I § 10, stk. 2, nr. 5, ændres ”7,5 pct.” til: ”7 pct.”.

17. I § 10, stk. 2, nr. 7, ændres ”10 pct. og” til: ”7 pct.”.

18. I § 10, stk. 2, nr. 8, indsættes efter ”5 pct.”: ”og”.

19. I § 10, stk. 2, indsættes som nr. 9:

”9) antallet af 0-15 årige børn af enlige forsørgere med en vægt på 5 pct.”.

§ 12. Der ydes et årligt tilskud til de kommuner uden for hovedstadsområdet, hvor forskellen mellem kommunens udgiftsbehov efter § 3 pr. indbygger og kommunens beregnede skatteindtægter efter § 6 pr. indbygger overstiger 96,5 pct. af den tilsvarende landsgennemsnitlige forskel.

Stk. 2. Tilskuddet pr. indbygger efter stk. 1 beregnes som 32 pct. af den del af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov efter § 3 pr. indbygger og kommunens beregnede skatteindtægter efter § 6 pr. indbygger, der overstiger 96,5 pct. af den tilsvarende landsgennemsnitlige forskel. Det samlede tilskud fremkommer ved at gange med kommunens indbyggertal.

Stk. 3. Udgifterne til tilskud efter stk. 1 finansieres af staten, jf. § 14, stk. 4.

Stk. 4. Udligningsprocenten i stk. 2 reguleres efter § 25.

20. I § 12, ændres to steder ”96,5 pct. af den tilsvarende landsgennemsnitlige forskel” til: ”den tilsvarende landsgennemsnitlige forskel”.

§ 14. Staten yder et årligt tilskud til kommunerne, som fastsættes af finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg.

Stk. 2. Tilskuddet fastsættes som summen af

- 1) det foregående års tilskud med tillæg eller fradrag som følge af engangsreguleringer og op- og efterreguleringer,
- 2) regulering for den forventede pris- og lønudvikling i den kommunale sektor fra det foregående år til tilskudsåret,
- 3) kommunale mer- eller mindreudgifter som følge af ændringer i udgifts- og opgavefordelingen mellem staten, kommunerne og regionerne i tilskudsåret,
- 4) kommunale mer- eller mindreudgifter som følge af ændringer i den statslige regulering af kommunernes virksomhed i tilskudsåret,
- 5) kommunale mer- eller mindreudgifter som følge af udviklingen i kommunernes reale udgifter til kontanthjælp, ledighedsydelse, orlovsydelse til kontanthjælpsmodtagere, aktivering af kontanthjælps- og ledighedsydelsesmodtagere, revalidering, driftsudgif-

ter til aktivering af sygedagpengemodtagere og forsikrede ledige samt driftsudgifter i forbindelse med selvvalgt uddannelse, kommunale udgifter til danskundervisning til udlændinge og undervisning i danske samfundsforhold og dansk kultur og historie samt kontanthjælp og aktivering efter integrationslovens kapitel 4-5, førtidspension og erhvervsgrunduddannelse i tilskudsåret og 6) beløb i henhold til § 7 i lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forholdelser af den kommunale skatteudskrivning.

Stk. 3. Finansministeren kan med virkning for tilskudsåret med Finansudvalgets tilslutning forhøje eller nedsætte tilskuddet opgjort efter stk. 2, hvis hensynet til en balanceret udvikling i den kommunale økonomi taler herfor. Hvis tilskuddet forhøjes, kan finansministeren beslutte, at en andel af tilskuddet på op til 3 mia. kr. kun udbetales til kommunerne, hvis kommunernes budgetterede udgifter for tilskudsåret efter finansministerens vurdering svarer til de forudsætninger, der har ligget til grund for forhøjelsen.

Stk. 4. Det årlige tilskud fastsat efter stk. 1-3 fordeles af indenrigs- og socialministeren. Ved fordelingen reguleres tilskuddet forlods for statens andel af udgifterne til udligningstilskud efter § 2, stk. 3, udgifterne til statstilskuddet efter § 12, den årlige tilskudsramme efter § 17 med fradrag af eventuelt uforbrugt tilskudsbeløb for beregningsåret og tidligere tilskudsår samt forskellen mellem tilskud og bidrag efter § 38, stk. 1-4. Tilskuddet fordeles herefter i forhold til de enkelte kommuners andel af det samlede indbyggertal. Dog kan indenrigs- og socialministeren med Finansudvalgets tilslutning helt eller delvis fordele reguleringer efter stk. 3 i forhold til de enkelte kommuners andel af det samlede beskatningsgrundlag.

Stk. 5. Finansministeren kan med Finansudvalgets tilslutning senere forhøje eller nedsætte tilskuddet for tilskudsåret, hvis der sker ændringer i de forhold, der er omtalt i stk. 2 og 3, eller hvis udviklingen i den kommunale økonomi i øvrigt taler herfor.

Stk. 6. Ændringen af tilskuddet for tilskudsåret fordeles af indenrigs- og socialministeren i

21. I § 14, stk. 4, 2. pkt., ændres ”den årlige tilskudsramme efter § 17 med fradrag af eventuelt uforbrugt tilskudsbeløb for beregningsåret og tidligere tilskudsår” til: ”et beløb svarende til statens andel af finansieringen af tilskuddet efter § 17”

forhold til de enkelte kommuners andel af det samlede indbyggertal. Ændringer af tilskuddet, der ikke er begrundet af ændringer i de i stk. 2 nævnte forhold, kan dog af indenrigs- og socialministeren med Finansudvalgets tilslutning helt eller delvis fordeles i forhold til de enkelte kommuners andel af det samlede beskatningsgrundlag.

§ 17. Med det formål at bidrage til erhvervsudvikling og beskæftigelsesfremme i særlig vanskeligt stillede kommuner kan indenrigs- og socialministeren inden for en årlig ramme, jf. stk. 2, give tilsagn om og yde tilskud til særlig vanskeligt stillede kommuner, som medfinansierer projekter, der har modtaget eller kan forventes at modtage tilskud fra de EU-støtteordninger, der bidrager til erhvervsudvikling og beskæftigelsesfremme. Ved særlig vanskeligt stillede kommuner forstås kommuner, hvis strukturelle underskud pr. indbygger er mindst 25 pct. højere end landsgennemsnittet.

Stk. 2. Den årlige tilsagnsramme udgør 18,1 mio. kr. Tilsagnsrammen reguleres fra og med 2007 én gang årligt med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

Stk. 3. Tilskud til kommuner efter stk. 1 og 2 udbetales af Indenrigs- og Socialministeriet til kommunen umiddelbart efter, at kommunen har modtaget tilsagn om tilskud fra Indenrigs- og Socialministeriet, dog tidligst, når projektet har opnået tilsagn om tilskud fra EU-støtteordningerne.

Stk. 4. I tilfælde af hel eller delvis tilbagebetaling af midler modtaget fra EU-støtteordningerne skal der ske en tilsvarende tilbagebetaling af tilskuddet fra Indenrigs- og Socialministeriet.

§ 19. Til kommuner i hovedstadsområdet, der har særlige økonomiske vanskeligheder, ydes et årligt tilskud. Den samlede tilskudspulje fastsættes til 0,07 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet.

22. § 17 ophæves, og i stedet indsættes:

”§ 17. Økonomi- og indenrigsministeren yder et årligt tilskud til kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer. Tilskudsrammen udgør 400 mio. kr. og reguleres fra og med 2014 med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

Stk. 2. Kommunerne i hovedstadsområdet bidrager til finansiering af tilskuddet med 0,03 pct. af den enkelte kommunes beskatningsgrundlag. Den resterende del af tilskuddet efter stk. 1 finansieres af det kommunale bloktilskud.”

Samtlige hovedstadsområdet kommuner bidrager hertil i forhold til indbyggertallet. Hvis hele puljen for et tilskudsår ikke udbetales som tilskud efter 1. pkt., tilbagebetales det overskydende beløb til hovedstadsområdet kommuner i forhold til indbyggertallet.

§ 20. Indenrigs- og socialministeren yder et årligt tilskud til kommuner med mindre øer. Tilskuddet udgør 71,7 mio. kr. Tilskuddet reguleres fra og med tilskudsåret 2007 én gang årligt med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

Stk. 2. De kommuner, der modtager tilskud i henhold til stk. 1, omfatter Kalundborg, Holbæk, Slagelse, Lolland, Assens, Faaborg-Midtfyn, Ærø, Langeland, Svendborg, Haderslev, Aabenraa, Esbjerg, Horsens, Hedensted, Struer, Norddjurs, Odder, Skive og Aalborg Kommuner.

Stk. 3. Tilskuddet efter stk. 1 fordeles af indenrigs- og socialministeren efter en nøgle for udgiftsbehovet for kommuner med mindre øer. Indenrigs- og socialministeren fastsætter de nærmere regler om fordelingen af tilskuddet.

Stk. 4. Kommuner, der modtager tilskud i henhold til stk. 1, kan yde støtte til unge, der under uddannelse efter folkeskolen nødsages til at fraflytte øen.

§ 25. Udligningsprocenten i landsudligningen efter § 2 forhøjes fra og med 2010, hvis væksten i beskatningsgrundlaget pr. indbygger for kommunerne i hovedstadsområdet overstiger væksten i beskatningsgrundlaget pr. indbygger for kommunerne uden for hovedstadsområdet med 1 procentpoint i det enkelte år.

Stk. 2. Udligningsprocenten efter stk. 1 kan i det enkelte år forhøjes med 1 procentpoint og højst til 68 pct.

Stk. 3. Basisår for reguleringen efter stk. 1 og 2 er året 2007.

Stk. 4. Ved reguleringen af udligningsprocenten i landsudligningen efter stk. 1 og 2 nedsættes udligningsprocenten i hovedstadsudligningen efter § 7 og udligningsprocenten for ugunstigt stillede kommuner uden for hovedstadsområdet efter § 12 tilsvarende med 1 pro-

23. § 19 affattes således:

”§ 19. Til kommuner i hovedstadsområdet, der har særlige økonomiske vanskeligheder, ydes et årligt tilskud. Samtlige kommuner i hovedstadsområdet bidrager hertil med 0,05 pct. af kommunernes beskatningsgrundlag. Hvis hele puljen for et tilskudsår ikke udbetales som tilskud efter 1. pkt., tilbagebetales det overskydende beløb til hovedstadsområdet kommuner i forhold til beskatningsgrundlaget.”

24. I § 20, *stk. 1*, indsættes som 4. pkt.:

”Fra tilskudsåret 2014 forhøjes tilskuddet med 15 mio. kr.”

25. § 25 ophæves.

centpoint.

Stk. 5. Hvis væksten i beskatningsgrundlaget pr. indbygger for kommunerne i hovedstadsområdet overstiger væksten i beskatningsgrundlaget pr. indbygger for kommunerne uden for hovedstadsområdet med mere end 1 procentpoint, henstår forhøjelsen af udligningsprocenten i landsudligningen til det eller de følgende år. Hvis væksten efter 1. pkt. udgør mellem 0 og 1 procentpoint, indgår denne vækst i opgørelsen af væksten for det følgende år.

Stk. 6. Hvis væksten i beskatningsgrundlaget pr. indbygger for kommunerne i hovedstadsområdet er mindre end væksten i beskatningsgrundlaget pr. indbygger for kommunerne uden for hovedstadsområdet, fragår mindrevæksten opgjort i procentpoint i opgørelsen til reguleringen efter stk. 1-3.

Stk. 7. Som beskatningsgrundlag pr. indbygger anvendes det grundlag, der indgår ved beregningen af tilskud og bidrag efter §§ 6 og 11.

Stk. 8. Væksten i beskatningsgrundlaget pr. indbygger opgøres med 2 decimaler.

Kapitel 9

Definitioner m.v.

§ 26. I denne lov forstås ved:

1) Beskatningsgrundlag for en kommune:

Provenuet af kommunens indkomstskat divideret med udskrivningsprocenten og tillagt en af indenrigs- og socialministeren fastsat andel af de afgiftspligtige grundværdier.

2) Beskatningsniveau for en kommune:

Summen af provenuet af kommunens indkomstskat og grundskyld divideret med beskatningsgrundlaget.

3) Beregningsåret:

Det regnskabsår, der ligger forud for det år, tilskuddet vedrører (tilskudsåret).

4) Hovedstadsområdet:

Det område, der omfattes af kommunerne: København, Frederiksberg, Ballerup, Brøndby, Dragør, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Albertslund, Hvidovre, Høje Taastrup, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Rudersdal, Ishøj, Tårnby, Vallensbæk, Allerød, Furesø, Fredensborg, Frederikssund, Frederiksværk-Hundested,

Gribskov, Helsingør, Hillerød, Hørsholm, Egedal, Lejre, Greve, Køge, Roskilde, Solrød og Stevns.

26. I § 26, *stk. 1, nr. 1*, indsættes efter ”grundværdier”: ”for henholdsvis produktionsjord og øvrige ejendomme”.

27. Overalt i loven ændres ”indenrigs- og socialministeren” til: ”økonomi- og indenrigsministeren”, ”Indenrigs- og socialministeren” til: Økonomi- og indenrigsministeren”, ”indenrigs- og socialministerens” til: ”økonomi- og indenrigsministerens”, ”Indenrigs- og Socialministeriet” til: ”Økonomi- og Indenrigsministeriet”, ”Indenrigs- og Socialministeriets” til: ”Økonomi- og Indenrigsministeriets” og ”Indenrigs- og sundhedsministeren” til: Økonomi- og indenrigsministeren”.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2012. Lovforslaget kan stadfæstes straks efter vedtagelsen.

Stk. 2. Lovens § 1 har virkning fra tilskudsåret 2013.

§ 3

Stk. 1. Økonomi- og indenrigsministeren kan i tilskudsåret 2013 yde et tilskud til de kommuner, som i 2013 har et beregnet byrdefordelingsmæssigt tab som følge af denne lovs § 1,

som overstiger 0,2 pct. af kommunens beskatningsgrundlag.

Stk. 2. Det beregnede byrdefordelingsmæssige tab efter stk. 1 fastsættes efter de på lovgivningstidspunktet beregnede konsekvenser. Tilskuddet efter stk. 1 fastsættes til den del af kommunens byrdefordelingsmæssige tab, som overstiger 0,2 pct. af kommunens skatningsgrundlag. Tilskuddet finansieres af det kommunale bloktilskud.

§ 4

Stk. 1. I tilskudsårene 2013-2016 ydes et tilskud til de kommuner, der i 2012 har et beskatningsniveau over gennemsnittet, og som for 2013 gennemfører en skattenedsættelse.

Stk. 2. Tilskudsrammen udgør 187,5 mio. kr. for 2013, 125 mio. kr. for hvert af årene 2014 og 2015 og 62,5 mio. kr. for 2016.

Stk. 3. Tilskud efter stk. 1 fordeles af økonomi- og indenrigsministeren efter ansøgning fra kommunerne. Tilskuddet til den enkelte kommune kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet som følge af skattenedsættelsen i 2013, 50 pct. i 2014 og 2015 og 25 pct. i 2016.

Stk. 4. Hvis en kommune i perioden 2014-2016 forhøjer skatten, bortfalder tilskuddet til kommunen efter stk. 1.

Stk. 5. Hvis en kommune modtager tilskud efter stk. 1 som følge af en skattenedsættelse for 2013, medgår denne skattenedsættelse ikke i beregningen af kommunens skattenedsættelse efter §§ 8 og 9 i lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning i årene 2013-2017.

§ 5

Stk. 1. Tilskudsrammen efter § 16 udgør 400 mio. kr. for årene 2013 og 2014.

Bilag 2.

Bilag 3.